

Πα
746

746

F. K. I, 46.

IIa
746

AD
 SACRA GENETHLIACA
 SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI
DOMINI
FRIDERICI CHRISTIANI

MARGGRAVII BRANDENBURGICI BORUSSIAE
 SILESIAE MAGDEBURGI CLIVIAE IVLIACI MONTIVM
 STETINI POMERANIAE CASSUBIORVM MEGAPOLEOS CROSSAE DVCS
 BURGGRAVII NORIMBERGENSIS PRINCIPIS HALBERSTADII MINDAE CAMINAE VANDALIAE SVERINI KACEBURGI ET MVRSH COMITIS GLAZAE
 HOHENZOLLERAE MARCAE RAVENSBERGI SVERINI DYNASTAE
 RAVENSTEINI ROSTOCHII
 STARGARDIAE RELIQUA

ACADEMIAE FRIDERICIANAE ERLANGENSIS
 RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI

D. XVII. IVL. A. O. R. CIO 15 CC LXIV.
 SOLEMNI PIETATE PERAGENDA

PRORECTOR
IOANNES RVDOLPHVS
KIESLINGIVS

THEOLOGIAE DOCTOR AC PROFESSOR PVBLICVS ORDINARIVS
 TEMPLI ACADEMICI ANTISTES
 VNA CVM

PROCANCELLARIO ET SENATV
 DECENTER INVITAT.

PRAEIMITTVR EXERCITATIO
DE LITTERARVM IN FRANCONIA STATV TEMPORE
IMPERATORVM SAXONICORVM.

ERLANGAE
 TYPIS TETZSCHNERIANIS.

 o tempore, quo imperatores Saxonici faeces tenuere, tum ingens doctorum virorum penuria, tum status religionis tristissimus fuit. Altiores enim in dies radices tunc egit turpissima superstitio; praesulum autem Romanorum illius aevi plerique *homines monstruosi, moribus perditissimi, usquequaque foedissimi*, vel ab ipso BARONIO, acerrimo atque pontificatus propugnatore, immo quondam candidato, iure vocantur *). Vti vero nulla facile res adeo mala esse solet, quin simul aliquatenus et prosit: ita misera illa, de quibus loquimur, tempora omni posteritati eam praestabunt utilitatem, ut sint documento, Deum O. M. vniuersam rempublicam Christianam antistitum Romanorum arbitrio gubernari, omnesque Christo adductos ab iis diuinorum oraculorum interpretationem, religionis mensuram, et scita, nulli errori obnoxia, petere et accipere, nequitiam voluisse. Etenim quare in eorum vita et moribus non ea apparuit honestas, integritas, sanctitas, quae terrarum orbem eos potuisset commendare, fidemque facere, in monte Vaticano veritatem doctrinae, et vniuersi iuris sinceritatem, quaerendam, inueniendamque esse? Sane, aut providentia diuina per tantam annorum seriem τῆ ἐκκλησίας καθολικῆς defuit; id quod dicere absurdum, cogitare nefas: aut numen supremum eius regimen et doctrinam a pontificum Romanorum ore noluit pendere. Nec mirum, quum commentitii illi diui Petri successores pessima omnium vitiorum exempla praebuerint; quum non minus immani ambitioni, quam libidini, aliisque cupiditatibus insanis laxauerint frenam; quum alia omnia magis, quam litteras, literatosque viros amauerint: reliquorum etiam praesulum et sacerdotum plurimos fuisse eiusdem furfuris homines; illaque tempestate disciplinam prolapsam; eruditionis vero laudem tantum non extinctam esse. Profecto, plane tunc ex Europa aufugissent Musae, nisi eas quidam patres cucullati claustris suis recepissent, ac nisi passim nonnullae floruisent scholae, doctis, ut tunc erant tempora, viris instructae. Tales in Saxonia erant in primis Gandershemensis et Magdeburgensis; quarum haec Othrici maxime industria effloruit **); sicut Gandershemii ornamentum summum eodem tempore fuit Rosvita, virgo sacra, genere et doctrina nobilissima ***). Ottonis III tempore autem Hildeshemensis quoque et Halberstaden-sis scholae claruere ****). Ipsi imperatores Saxonici litteras, quibus

tunc

*) BARON. annal. T. X. ad ann. 897. §. 4.

***) DITHMAR. MERSEE. L. III. p. 344.

****) conf. MEIBOM. in vita, illius *Panegyrico in laudem Ottonis* praemissa, T. I. script. rer. Germ. p. 706. vossius de *hystor. Latin.* L. II. c. 41. p. 351. FABRICII bibl. med. et inf. Latin. Vol. III. p. 829. MART. FRID. SEIDELII *icones et elogia* p. 1. et *vitam Rosvitae*, quae anno M DCC LIX Dresdae prodit.

*****) TANCMARVS in *vita S. Bernardi* c. 1. p. 441. et c. 31. p. 456. AUCTOR *VITAE S. MEINWERCI* §. IV. p. 519.

tunc procerum plerique nullum, aut perexiguum, statuebant pretium, amabant impense; ipsique haud indocti erant. De eruditione Ottonis I et II testes locupletissimos habemus WITTIKINDVM CORBEIENSEM *), et ECKEHARDVM iuniorem **); qui quidem simul, quantae curae vtrique fuerint illius aevi scholae, commemorat ***). Bruno quoque, Ottonis frater, antistes Coloniensis, inter viros illius aetatis doctissimos referendus est. Hinc, quum adhuc, in aula fratris, archicapellani, quem vocant, munere fungeretur, palatium regium patebat viris doctrinae laude conspicuis; quorum sermonibus ipse fortissimus imperator intererat subinde, atque ita regni curas voluptate liberali distinguebat ****). Graecae linguae, quam Otto II propter Theophaniam coniugem, Romani Angeli imperatoris filiam, Nicephori Phocae priuignam, didicerat, peritiam aliquando hunc imperatorem e praesentissimo vitae periculo eripuisse, notum est *****). Quanta fuerit Ottonis III eruditio, cum alii multi testantur, tum praecipue epistola GERBERTI, tunc praefulis Remensis, ad hunc imperatorem, quum ei commentariolum in quemdam PORPHYRII locum mitteret, exarata *****); vti, egregiam iuuenum in addiscendis literis industriam iam tum laurea ornatam esse, ex alia epistola discimus *****). Henricus II autem amorem suum erga viros, pietatis et scientiae gloriae insignes, prodiga liberalitate erga claustra, quorum tunc muris omnis eius aevi doctrina continebatur, tatis superque declarauit.

Caeue tamen, horum imperatorum tempore, inter Germaniae provincias, solam Saxoniam de nonnullo litterarum flore glori-

*) WITTIK. CORB. L. II, p. 650.

**) ECKEHARDVS iunior de *cajsibus S. Galli* c. 16. p. 54.

***) conf. LEHMANNI *chron. Spirense* p. m. 393. et 396.

****) Hos inter eminebat RATHERIVS, antistes Veronensis. FOLCVINVS de *gestis Abbat. Leobensium* cap. 22. (in *Spicilegio d'ACHERI* T. II. p. 370. edit. nouiss.) Otto, tunc potentissimus Rex, *Austrasiis et subactae Italiae imperitabat*, cuius frater Bruno unicum et singulare in Christi ecclesia decus futurum, velut pretiosissimus lapis multiplicibus philosophorum poliebatur argumentis. *Auocatur RATHERIVS, et haletur inter palatinos philosophos primus. Quid multa? non desistit, donec regiam et mirificam indolem, in omnibus disciplinis perspicacissimam redderet et perfectam. VITA BRVNONIS* cap. 7. *Quocumque circumagebantur tabernacula, aut castra regalia, bibliothecam suam, sicut aquam dominicam, circumduxit, ferens secum et causam studii sui, et instrumentum: causam in diuinis, instrumentum in gentilibus libris.*

*****) DITHMAR, *MERSEBURG. L. III. p. 346.*

*****) Hanc epistolam notatu dignissimam separatim primum edidit MABILLONIVS in *analectis T. I. extr.* Deinde plenius, cum ipso libro, PEZIVS in *thesauro anecdotorum T. I. P. II. p. 149.*; et ex eo MARCOVIIVS in *comm. de rebus imperii Germanici a Conrado I. usque ad obitum Henrici III. p. 41. adnotat.* Confer quoque HERMANNVM *CONTRACTVM* ad ann. M., aliosque.

*****) Epist. GERBERTI 153. vbi Gerbertus diuinorum peritissimus, ac tribus philosophiae partibus laureatus vocatur. Vide etiam VITAM MEINWERCII s. 52. p. 546.

gloriarı potuiffie, exiftimes. Etenim, (ne quid in praefenti de aliis regionibus dicamus) Franconiam etiam noſtram eruditionis illorum temporum haud expertem fuiſſe, hac ſcriptione oſtendam. Omnes quidem ſcholas, in Franconiae monaſteriis tunc habitas, recenſere, nihil attinet; ſed eas modo nominabimus, quae inter reliquas caput eo tempore tantum extulerunt.

Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

Has inter primo loco occurrit Fulda, quae Carolidarum iamiam aetate doctorum virorum ſeminarium fuit. Sub imperatoribus autem Saxoniciſta Muſarum fedes adhuc maiori adoleſcentum, diſcendi cupidorum, concurſu celebrata eſt*). Atqui Fuldam tunc, cum vniuerſo pago *Grabsfeld*, Franconiae annumeratam fuiſſe, quis neſcit? Creſcebat quoque, imperante Ottone I, fama ſcholae Herbpolenſis, e qua tunc, inter alios, Wolfgangus, antiſtes poſtea Ratiſbonenſis, ob virtutes et vitae ſanctitatem inter diuos relatus, prodiit **). Debebat ſchola illa incrementa ſua (prima enim initia ignoramus) Popponi I praefuli, ex antiquiſſima gente Hennebergica oriundo, qui cum felici naſcendi forte eximias animi corporiſque dotes, et praeclaram, vt tunc erant tempora, eruditionem coniungebat. Euocauerat ille ex Italia Stephanum quemdam, virum tunc celeberrimum, eo conſilio, vt ingenua pubes ei in diſciplinam traderetur, ſcholaque Herbpolitana, fama viri, in dies maiora caperet incrementa ***). Miror ſane, LAVNOIVM in libro de ſcholis celebrioribus, ſeu a Carolo M. ſeu poſt eundem in occidente inſtauratis, huius ſcholae nullam plane feciſſe mentionem; quamquam et Magdeburgenſem omiſit, aliasque. Nec dubitari poteſt, quin Henricus II imperator, quum praefulatum Bambergemſem conderet, ſtatim etiam ſcholam, quae deinde ibi flourit, inſituerit. Hannonem enim, qui anno poſt pacem diuinitus redintegratam MLVI pontifex Colonienſis creatus eſt, cuiusque poſtea auctoritas inter proceres imperii ſumma fuit, in iuuentute optimarum artium ſtudiis ibi vacaſſe, auctor eſt LAMBERTVS SCHAFFNABVRGENSIS ****). De ſchola quidem Eichſtettendiſi nihil inuenio; ſed, quum omnes omnino antiſtites

*) Vide de ſchola Fuldenſi LAVNOIVM de ſcholis celebrioribus ſeu a Carolo M. ſeu poſt eundem per occidentem inſtauratis p. 40. edit. Fabric.

**) FRISIVS in chron. Herbip. p. 434. Boppo --- homo in ſacris et praefanis litteris luculenter inſtitutus --- ſub hoc ſchola, qua Canonici, tam nobilium, quam caeterorum filii, erudiebantur multum florens doctor et ſapientes emiſit diſcipulos, e quorum numero S. Wolfgangus, poſtea Ratiſbonenſis Epicoſopus etc. conf. p. 436. c. 9.

***) AVCTOR VITAE WOLFGANGI §. IV. p. 813. Poppo monarchiam Wurſilburgenſis Epicoſopii tenebat, et quendam Stephanum de Italia, ſcholaris doctrinae cauſa, conduxit, qui omnibus ibidem diſcere cupientibus ſatiſfacere poſſit. Ipſum quoque Popponem in ſchola illa docuiſſe, narrat WEINRICHIUS in ſchediaſmate de lacu Hermannſfeldenſi §. 12. n. e). Sed nullum plane teſtimonium proferet.

****) LAMBERTVS SCHAFFNABVRGENSIS ad ann. MLXXVII. Is (Hanno) in Babenbergienſi eccleſia in ludo tam diuinarum quam ſaecularium litterarum enutritus, poſtquam adoleuit, nulla commendatione maiorum (erat quippe loco mediocri natus) ſed ſola ſapientiae ac virtutis ſuae praerogatiua Imperatori Henrico innotuit.

aut Nafonem, aliter cecinisse, facile largior. Sed Rosuita, quae tunc Saxoniam ornauit, alique huius aevi scriptores, profecto huic vati meo Eichstettensi palmam non praeripiunt; et hac scriptione demonstrare potissimum volui, vel ipsis illis, quae maxime barbara putantur et nominantur, temporibus passim in Franconia nostra extitisse viros, eis, quos Saxonia, aut reliquae Germaniae prouinciae, laudant, haud inferiores; nequaquam vero in nobilissima hac regione tunc rupices tantum, vt nonnulli somniant, atque agrestes homines habitasse. Atque eandem ob causam, antequam Eichstadio relicto, ad alios Franconiae tractus conuertam oculos, Heribertum praetulem adhuc producam, qui, tempore Henrici II imperatoris, anno MXXII, ad illud dignitatis fastigium euectus est, atque eruditionis gloria tunc floruit maxime **). Exstant adhuc VI hymni, quos composuit ***). Nimirum tunc nondum, vt hodie, in clarissima hac litterarum luce, antistitis persona indignum videbatur, Deum O. M. carminibus nouis celebrare; aut populum docere. Atque antistitum exempla quum in animis eorum, qui parent, sacerdotum in primis, permultum efficere soleant: nullus dubito, quin in praesulatu Eichstettensi et alii viri, qualiscunque doctrinae illius aevi laude conspicui, tunc vixerint. Quorum tamen memoria plane perit; nisi forte, quibus illa renotari posset, scripta, alicubi latentia, tandem aliquando in lucem protrahantur. Quam bene ageretur cum vniuersa historia et re litteraria, si, qui in bibliothecis monasteriorum Franconiae custodiuntur, thesauri a viris doctis, patriaeque amantibus eruerentur? Quot auctores mediæ aevi inuenirentur, quorum in iis, qui iam exstant, bibliothecarum scriptoribus aut plane nulla, aut huiusmodi tamen, minimeque accurata mentio fit? Vtinam hac commentatione academica classicum caneremus, quo eorum, qui reipublicae litterariae emolumento esse possent, fugaretur somnus turpis! Veruntamen sine dubio haec frustra optamus. Dolendum enim est, bibliothecis illis vt plurimum praefici homines aut ignauos, aut indoctos, aut maxime difficiles et morosos; quibus ne ipsa quidem Suada persuaderet, vt e penu locuplete aliquid depromant, depromptum vel ipsi dent foras, vel, si hoc facere nolint, cum aliis communicent.

De Popponis I, praesulis Herbipolensis, doctrina et litterarum amore, supra diximus. Sed et successor illius, Poppo II, eandem laudem meretur. Huius quoque antistitis tempore Herbipoli, inter alios, floruit EGILWARDVS, siue EGILWALDVS, qui *vitam diui Burchardi* composuit ****). Idem existimatur scripsisse *vitam diui Kiliani*, quam CANISIVS *****), SERARIUS *) et LVDEWIGVS ediderunt **). Henricus praesul etiam, qui inde ab anno DCCCCXCV vsque ad annum MXVIII Herbipolensibus praefuit, in viridi aetate, Spirae primum,

dein-
**) ANONYMVS HASENRIEDANVS apud GRETSERVM p. 436. *Heribertus nobilis genere, nobilitor moribus, vir eleganter litteratus - - - Herbipoli nutritus, edoctus, egregia dictandi dulcedine in tantum enituit, vt tunc temporis hac in arte nulli secundus fuerit.*

***) ANONYMVS HASENRIEDANVS l. c. p. 437.

****) Dedit eam SVRIVS, d. XIV. Oct.

*****) CANISIVS T. IV. *lect. antiquar.* p. II. p. 628 (T. III. ed. nouae p. 174.)

*) SERARIUS in *opusc. Theolog.* Mogunt. 1611. fol.

***) in *Scriptor. rer. Wirtzburg.* p. 965.

deinde Herbipoli, in bonis litteris egregie profecerat ***), ac *vir singularis eruditionis et pietatis* vocatur ****).

Neque silentio hic praeterire possum Eberhardum, primum praefulem Bambergensem. Fuit enim, antequam ad hanc dignitatem perveniret, Henrici II imperatoris cancellarius; cui muneri grauitimo viri, vt tunc erant tempora, egregie docti praeficiebantur. Ac sine dubio scholam Bambergensem, cuius supra mentionem iniicimus, multis adfecit beneficiis, et, vt magis magisque effloresceret, laudabiliter curauit; licet eius de schola illa merita scriptores medii aevi omiserint. Omiserunt et alia, notatu dignissima; suaeque aetatis superflitionibus litantes, potius de rebus mediocribus minimisque, quae non valde curae esse solent Hippocliidi, nec mentis bene sanae lectoribus, garruere.

Omnis tunc eruditio sacrarum tantum litterarum, (quas quidem putabant) continebatur finibus; artes contra et scientiae, Romanorum ac Graecorum ingenis olim exultae, negligebantur; immo, quae caliginosi illius aevi erat dementia, titulo *profanitatis* vulgo infamabantur. Vnde, quae scholarum illius aetatis conditio, cum in Francia nostra, tum alibi, fuerit, facile conici potest. Eminebat nimirum in iis *Scholasticus*. Ita tunc vocabatur, qui litteras theologicas docebat *****). Is inter reliquos doctores fulgebat

- - - - - velut inter ignes

Luna minores.

Scholasticum sequebatur *Cantor*, cuius ductu pueri iuuenesque ad modos, numerosque artis vocem accommodare discabant. Multo enim magis in episcopis et sacerdotibus tunc requirebatur, vt bene cantarent, quam vt sacras paginas rite interpretarentur. Vides, quare et hodie in collegiis canonicorum, quos vocant, *Scholasticus* et *Cantor* magnae dignationis esse soleant. Nec negligebatur quidem penitus poesis Latina; sed placebat vnicuique illud genus versuum, quos Leoninos nominamus. Excolebantur etiam paucae quaedam disciplinae mathematicae; in primis studium numerorum et scientia sferalis. Passim quoque suppetebat occasio in litteris Graecis proficiendi; sed paucissimarum scholarum ea videtur fuisse felicitas *). Lingua Ebraica contra non magis nota erat, quam Malabarica, aut Hottentotica. Vniuersam fere philosophiam tunc constituebat dialectica; paucissimique rerum naturalium causas indagabant; cuius quidem studii eum vt plurimum

)(X 3

rinum

***) FRISIVS in *chron. Herbip.* p. 458.

****) *idem* l. c. p. 446.

*****) Vide in primis de hoc nomine HEVMANNI praefationem ad TRIBRECHOVII librum *de doctores scholasticis*, p. 10. Florere igitur dudum ante ortum Theologiae et Philosophiae scholasticae in monasteriis scholastici. Deinde vero quum in academia Parisiensi Petrus Lombardus tantum exsplendesceret, vt illius *libri sententiarum* pro absolutissimo opere haberentur, omnisque sequentium theologorum opera in illis explanandis versaretur: hoc pacto praeful ille Parisiensis euasit lumen, oraculum, fons, pater, patriarcha *theologiae scholasticae*, i. e. *acroamaticae*. Theologi enim illius aevi duas quasi familias constituebant. Alii *theoretici* erant; alii *practicos* sese praebere volebant, omissoque theologiae speculatiuae studio, totos se dabant exercendae virtuti; non verae, sed monasticae. Horum studium vocabatur *theologia mystica*. Priorum autem doctrina *theologiae scholasticae* nomen gerebat.

*) Duae virgines sacras, *Richardam* et *Geybergam*, instituisse Rosuitam in lingua Latina et Graeca, relatum legimus. Fortasse etiam Theophania angusta, et illius coniux Otto II imp., in causa fuerunt, vt plures quam antea, in Germania inuenirentur, qui litteras Graecas docerent.

FK IIa 746

rimum ferebant fructum, vt pro mali genii foederatis haberentur
**). Reliquarum philosophiae partium nomina vix audiebantur;
sicut optima scripta Romanorum et Graecorum paucis, quae
in manus fumerent, digna videbantur. Qui tamen eorum lectione de-
lectabantur, emunctae naris viri, magna cura, magnisque fumbibus ea
conquirebant ***). Ac, nisi monachi partem otii sui dicassent descri-
bendis auctoribus antiquis: profecto ad vnum omnes interissent.
Clandra eorum tunc quasi erant officinae typographicae.

Habes eruditionis illius aevi, et simul scholarum Franconiae, de
quibus hac exercitatione potissimum agere institueramus, faciem! A
qua si hodierna distat (distat autem innumeris parafangis): immortales
profecto gratiae illis agendaae sunt, quorum providentiae et erga
Musas amori, post Deum O. M., Franconia bonarum litterarum in-
stitutionem debet. Quorum quidem agmen omnino ducunt SERE-
NISSIMI MARGGRAVII CULMBACENSES atque ONOLDINI, quippe qui SUA
munificentia, dignaque MAGNIS PRINCIPIBUS liberalitate, reliquis Fran-
coniae proceribus exemplum, quod imitentur, reliquere, atque, vt
in terris vis, ciuibus atque exteris, abunde suppeteret discendi occa-
sio, laudabiliter curarunt. Neque vlla vnquam posteritas tam ingra-
ta erit, vt tantorum meritorum memoriam obliuione deleri patiatur;
sed potius sempiternis laudibus illa concelebrabit; ac quamdiu reli-
gionis doctrinaeque statoribus suis inter mortales honor constabit,
tamdiu etiam SERENISSIMORVM ILLORVM MVSAGETARVM gloria splen-
dorem suum seruabit. In primis autem aeterna MVNIFICENTIAE SVAE
et FAVORIS erga artes atque scientias, earumque cultores, monumenta
statuit SERENISSIMVS PRINCEPS AC DOMINVS noster, DOMINVS

FRIDERICVS CHRISTIANVS

PATER PATRIAE INDVLGENTISSIMVS, NVTRITOR HVIVS ACADEMIAE MV-
NIFICENTISSIMVS, EIVSDEMQUE RECTOR MAGNIFICENTISSIMVS. Cuius dies
natalis exoptatissimus quum crastina luce, diuini Numinis beneficio,
felicitex redeat: ad pietatem nostram publice declarandam nos rursus
accingimus; communique affectui VIR SVMME REVERENDVS atque AM-
PLISSIMVS, IOACHIM EHRENFRIED PFEIFFER, theologiae doctor ac pro-
fessor publicus ordinarius, dignitate ac meritis celebrandus, dioeces-
seus Erlangensis superintendens vigilantissimus, collega noster pluri-
mum colendus, vocem et linguam commodabit. Is enim cras hora
X in acroaterio maiori, nomine senatus academici, pro salute OPTIMI
PRINCIPIS, proque regiminis ILLIVS auspiciatissimi diuturnitate, nun-
cupabit vota. Omnes igitur, qui bonis litteris fauent, praefertim au-
tem GENEROSISSIMOS NOBILISSIMOSQUE ACADEMIAE CIVES, vt frequen-
tes adesse, ac nobiscum diem hunc felicissimum deuotissima venera-
tione profequi velint, officiose atque amanter rogamus. P. P.

sub sigillo academico, d. XVI Iul. anno postquam homi-
num seruitus est depulsa cōs. 10 CC LXIV.

**) Accidisse hoc in primis Gerberto, (qui Romanos inter pontifices est Siluester II)

*) Exemplo sit, quem modo nominauimus, GERBERTVS. Is epist. XLIV. scribit Ec-
berto, Abbati Turonensi: Cui rei praeparandae bibliothecae assidue comparo, et sicut
Romae dudum, ac in aliis partibus Italiae, in Germania quoque et Belgica scriptores, au-
thorumque exemplaria, multitudine numerorum redemi. IDEM epist. CXXX. ad Renaun-
dum Monachum: Nosti, quanto studio librorum exemplaria vndique conquiream, nosti,
quos scriptores in urbibus, aut in agris Italiae passim habeantur. Age ergo, et te solo conscio,
et tuis sumibus fac, vt mihi describantur M. Manilius de Astrologia, Vigorius de Rbe-
torica, Demosthenis Optibalmicus. (Liber Demosthenis, medici Graeci, qui tempore
Neronis imperatoris floruit, intelligitur; sed scriptum illud ad nos haud per-
uenit.) Idem epist. CXXXIX. Sphaeram tibi nullam misimus, nec res est parui laboris
tam occupatis in ciuilibus causis. Si ergo te cura tantarum detinet rerum, volumus Achil-
leidos Statii, diligenter compositum, nobis dirige, vt sphaeram, quam gratis, propter dis-
cultatem suam, non poteris habere, tuo munere valeas extorque.

(L. S.)

X 2627084

VO 18

1078

ULB Halle 3

008 560 447

18

A. 1, 46.

F. K. I, 46.

IIa
I 46

AD
 SACRA GENETHLIACA
 SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI
DOMINI
FRIDERICI CHRISTIANI

MARGGRAVII BRANDENBURGICI BORUSSIAE
 SILESIAE MAGDEBURGI CLIVIAE IVLIACI MONTIVM
 STETINI POMERANIAE CASSVBIORVM MEGAPOLEOS CROSSAE DVICIS
 BURGGRAVII NORIMBERGENSIS PRINCIPIS HALBERSTADII MINDAE CAMINAE VANDALIAE SVNERINI RACEBURGI ET MVRSII COMITIS GLAZAE
 HOHENZOLLERAE MARCAE RAVENSBERGI SVNERINI DYNASTAE
 RAVENSTEINII ROSTOCHII
 STARGARDIAE RELIQUA

ACADEMIAE FRIDERICIANAE ERLANGENSIS
 RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI

D. XVII. IVL. A. O. R. MDCCCLXIV.

SOLEMNI PIETATE PERAGENDA

PRORECTOR

IOANNES RVDOLPHVS
KIESL

THEOLOGIAE DOCTOR AC
 TEMPLI A

PROCANCELL
 DECE

PRAEMIT
 DE LITTERARVM IN
 IMPERATOR

ER
 TYPIS TI

BIBL
 PONIC

